

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๓๕/๒๕๖๖

ธนาคาร ท.

โจทก์

บริษัท บ.

เจ้าหน้าที่

บริษัท ค. กับพวก

จำเลย

ป.พ.พ. อายุความสะตุดยุดลง มาตรา ๑๙๒/๑๔ (๒)

พ.ร.บ. ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๒๘

ขณะเจ้าหน้าที่ยื่นฟ้องลูกหนี้ที่ ๓ เป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดร้อยเอ็ด เมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เป็นระยะเวลาเพียง ๗ วัน นับแต่วันที่ ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาด ทั้งยังไม่มี การโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและ หนังสือพิมพ์รายวันอันเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติ พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. ๒๔๘๓ มาตรา ๒๘ แม้กระทั่งจนถึงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ อันเป็น วันที่ศาลจังหวัดร้อยเอ็ดมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ที่ ๓ ชำระหนี้แก่เจ้าหน้าที่ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ยังไม่ได้มีการโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของ ลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาดไม่ว่าในช่องทางใด โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพิ่ง โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาดในหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ และในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาดจึงเผยแพร่ ต่อสาธารณชนให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกันครั้งแรกอย่างรวดเร็วในวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ การตรวจสอบในสารบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องไม่สามารถตรวจสอบได้ว่า ศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ แล้ว ในวันที่ เจ้าหน้าที่ยื่นฟ้องลูกหนี้ที่ ๓ เป็นคดีแพ่ง กรณีจึงน่าเชื่อว่าในขณะที่เจ้าหน้าที่ ยื่นฟ้องลูกหนี้ที่ ๓ เป็นคดีแพ่ง เจ้าหน้าที่ยังไม่ทราบว่าศาลล้มละลายกลาง มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาด ดังนั้น เมื่อการที่เจ้าหน้าที่ยื่นฟ้อง ลูกหนี้ที่ ๓ เป็นคดีแพ่งเป็นการใช้สิทธิโดยสุจริตตามข้อมูลที่สามารถ ตรวจสอบได้ ณ ขณะนั้น ทั้งหากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถฟ้องเป็นคดีแพ่งคดีนี้

สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ก็จะขาดอายุความและไม่มีช่องทางอื่นใดที่จะเยียวยา
แก่เจ้าหนี้รายนี้ได้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ย่อมถือได้ว่าการฟ้อง
ดังกล่าวเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา ๑๙๓/๑๔ (๒)
แล้ว เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้จึงยังไม่ขาดอายุความ

คดีสืบเนื่องมาจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้
(จำเลย) ที่ ๓ เด็ดขาด เมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เจ้าหนี้ซึ่งเป็นเจ้าหนี้รายที่ ๕ ยื่นคำขอรับชำระหนี้ในมูลหนี้ตาม
คำพิพากษา สัญญาสินเชื่อบัตรเครดิต เป็นเงิน ๒๐๙,๖๗๔.๐๔ บาท จากกอง
ทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ ๓ ในฐานะเจ้าหนี้ไม่มีประกันตามพระราชบัญญัติล้มละลาย
พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๙๔

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นัดตรวจคำขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติ
ล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๐๔ แล้ว ไม่มีผู้ใดโต้แย้งคำขอรับชำระหนี้ของ
เจ้าหนี้รายนี้

เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สอบสวนแล้วทำความเข้าใจว่า ลูกหนี้ที่ ๓
เป็นสมาชิกบัตรเครดิตของเจ้าหนี้เพื่อซื้อสินค้าและบริการหรือเบิกถอนเงินสด
โดยเจ้าหนี้จะเป็นผู้ชำระเงินแทนไปก่อนแล้วเรียกเก็บจากลูกหนี้ที่ ๓ ภายหลัง
มูลหนี้บัตรเครดิตเป็นกรณีเจ้าหนี้ซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจรับทำการงานต่าง ๆ
แทนสมาชิก มีสิทธิเรียกร้องเงินที่ออกทดรองในกำหนดอายุความ ๒ ปี
ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๙๓/๓๔ (๗) ลูกหนี้ที่ ๓
ใช้บัตรเครดิตครั้งสุดท้ายวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ นับถึงวันที่ยื่นขอรับชำระ
หนี้พ้นกำหนด ๒ ปีแล้ว ต้องห้ามมิให้ขอรับชำระหนี้ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย
พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๙๔ (๑) ให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้เสียทั้งสิ้นตาม
พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๑๐๗ (๑) (เดิม)

ศาลล้มละลายกลางพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้
ตามความเห็นของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์

เจ้าหนี้อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

เจ้าหนี้ฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีล้มละลายวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความมิได้โต้แย้งกัน รับฟังเป็นยุติว่า ลูกหนี้ที่ ๓ เป็นสมาชิกบัตรเครดิตของเจ้าหนี้ มีข้อตกลงและเงื่อนไขในการใช้บัตรเครดิตเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการต่าง ๆ แทนเงินสด สถานที่ประกอบการค้าที่มีข้อตกลงกับเจ้าหนี้ หรือเบิกถอนเงินสดจากเครื่องฝากถอนเงินอัตโนมัติ หรือเคาน์เตอร์ของธนาคารที่มีข้อตกลงกับเจ้าหนี้ และเมื่อร้านค้าหรือสมาชิกประกอบการค้าที่รับบัตรเครดิตส่งมอบยอดรายการซื้อสินค้าหรือยอดเบิกเงินสดมาเรียกเก็บเงิน เจ้าหนี้จะเป็นผู้ชำระเงินแทนลูกหนี้แล้วเรียกเก็บจากลูกหนี้ที่ ๓ ในภายหลัง ตามใบสมัครบัตรเครดิต ลูกหนี้ที่ ๓ ได้ใช้บัตรเครดิตประกอบรหัสประจำตัวที่เจ้าหนี้ออกให้ตามข้อตกลงเรื่อยมาและนำเงินเข้าบัญชีเพื่อชำระหนี้คืบบางส่วนครั้งสุดท้ายวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๑๑,๐๐๐ บาท กับเบิกถอนเงินสดครั้งสุดท้ายวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๗,๐๐๐ บาท จากนั้นมิได้ชำระหนี้อีกเลย คิดหักทอนบัญชีแล้ว ลูกหนี้ที่ ๓ มีหนี้ค้างชำระเพียงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เป็นต้นเงิน ๑๔๗,๖๘๙.๑๑ บาท ดอกเบี้ย ๕๖,๕๒๙.๙๓ บาท ค่าธรรมเนียม ๕,๔๕๕ บาท รวมเป็นเงิน ๒๐๙,๖๗๔.๐๔ บาท และดอกเบี้ยคิดถึงวันที่ลูกหนี้ที่ ๓ ถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดอีก ๔๘๕.๕๕ บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒๑๐,๑๕๙.๕๙ บาท แต่เจ้าหนี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๔ เป็นเงิน ๒๐๙,๖๗๔.๐๔ บาท

คดีมีปัญหาคือต้องวินิจฉัยตามฎีกาของเจ้าหนี้ว่า เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามคำขอรับชำระหนี้หรือไม่ โดยเจ้าหนี้ฎีกาว่า เจ้าหนี้ฟ้องลูกหนี้ที่ ๓ เพื่อบังคับชำระหนี้ตามมูลหนี้สัญญาสินเชื่อบัตรเครดิตต่อศาลจังหวัดร้อยเอ็ดเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เป็นการที่เจ้าหนี้ใช้สิทธิเรียกร้องให้ลูกหนี้ที่ ๓ ชำระหนี้ซึ่งยังอยู่ในกำหนดอายุความ ๒ ปี เป็นการใช้สิทธิโดยสุจริตตามประมวลกฎหมาย

แพ่งและพาณิชย์ เจ้าหนี้ไม่อาจทราบได้ว่าลูกหนี้ที่ ๓ ได้ถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดไปก่อนแล้วเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยังไม่ได้ประกาศโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้สาธารณชนทราบตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๘ ด้วยเหตุนี้ เมื่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์โฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ อันเป็นการประกาศเผยแพร่ให้สาธารณชนทราบ เจ้าหนี้จึงยื่นคำขอรับชำระหนี้เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๔ ยังอยู่ในกำหนดเวลายื่นคำขอรับชำระหนี้ตามมาตรา ๙๑ เจ้าหนี้ใช้สิทธิเรียกร้องโดยสุจริตเรื่อยมาจึงมีสิทธิได้รับชำระหนี้ นั้น เห็นว่า ขณะเจ้าหนี้ยื่นฟ้องลูกหนี้ที่ ๓ เป็นคดีแพ่งต่อศาลจังหวัดร้อยเอ็ดเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๔ เป็นระยะเวลาเพียง ๗ วัน นับแต่วันที่ศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาด ทั้งยังไม่มีการโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดดังกล่าวในราชกิจจานุเบกษาและหนังสือพิมพ์รายวันอันเป็นการปฏิบัติตามบทบัญญัติพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๓ มาตรา ๒๘ แม้กระทั่งจนถึงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ อันเป็นวันที่ศาลจังหวัดร้อยเอ็ดมีคำพิพากษาให้ลูกหนี้ที่ ๓ ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็ยังไม่ได้มีการโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาดไม่ว่าในช่องทางใด โดยเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพิ่งโฆษณาคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาดในหนังสือพิมพ์สยามรัฐเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ และในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ ข้อมูลเกี่ยวกับคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาดจึงเผยแพร่ต่อสาธารณชนให้เป็นที่ทราบโดยทั่วกันครั้งแรกอย่างรวดเร็วในวันที่ ๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๔ การตรวจสอบในสารบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าศาลล้มละลายกลางได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ แล้ว ในวันที่เจ้าหนี้ยื่นฟ้องลูกหนี้ที่ ๓ เป็นคดีแพ่ง กรณีจึงน่าเชื่อถือว่าขณะที่เจ้าหนี้ยื่นฟ้องลูกหนี้ที่ ๓ เป็นคดีแพ่ง เจ้าหนี้ยังไม่ทราบว่าศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาด ดังนั้น เมื่อการที่เจ้าหนี้ยื่นฟ้องลูกหนี้ที่ ๓ เป็นคดีแพ่งเป็นการใช้สิทธิโดยสุจริตตามข้อมูลที่สามารถตรวจสอบได้

ณ ขณะนั้น ทั้งหากเจ้าหนี้ไม่สามารถฟ้องเป็นคดีแพ่งคดีนี้ภายในวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๔ สิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้ก็จะขาดอายุความและไม่มีช่องทางอื่นใดที่จะเยียวยาแก่เจ้าหนี้รายนี้ได้ เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ย่อมถือได้ว่าการฟ้องดังกล่าวเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๓/๑๔ (๒) แล้ว เจ้าหนี้นี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๔ จึงยังไม่ขาดอายุความ เมื่อวินิจฉัยดังนี้แล้ว เพื่อให้คดีดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยคดีต่อไปเลยว่า เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้ตามที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้เพียงใด เมื่อพิจารณาพยานหลักฐานที่เจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ในชั้นสอบสวนคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้ว เห็นว่า มูลหนี้ที่เจ้าหนี้นี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้มีอยู่จริงก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ที่ ๓ เด็ดขาดและลูกหนี้ที่ ๓ ต้องรับผิดชอบในหนี้ดังกล่าวตามจำนวนที่เจ้าหนี้นี้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้ ทั้งเป็นหนี้ที่ไม่ต้องห้ามมิให้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนาญพิเศษพิพากษายืนตามคำสั่งของศาลล้มละลายกลาง ให้ยกคำขอรับชำระหนี้ของเจ้าหนี้ ไม่ต้องด้วยความเห็นของศาลฎีกา ฎีกาของเจ้าหนี้ฟังขึ้น

พิพากษากลับ อนุญาตให้เจ้าหนี้มีสิทธิได้รับชำระหนี้เต็มจำนวนตามที่ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้จากกองทรัพย์สินของลูกหนี้ที่ ๓ ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์และชั้นฎีกาให้เป็นพับ

(ทวิศักดิ์ อุณหาทรรัตนกุล - เอกศักดิ์ ยันตรปกรณ - นวลทิพย์ จิตรชัยสกุล)

จันทิมา บำรุงศักดิ์ - ย่อ/ตรวจ